

ประวัติและผลงาน

แม่ชี รองศาสตราจารย์ ดร.สุภาพรรณ ณ บางช้าง

ประธานหอพระไตรปิฎกนานาชาติ
คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๑. ประวัติการศึกษา

คุณวุฒิ	ปีที่จบ	สถานศึกษา
๑.๑ อ.บ. (เกียรตินิยมอันดับ ๒)	๒๕๑๕	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๑.๒ อ.ม. (บาลี - สังสกฤต)	๒๕๑๘	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๑.๓ Ph.D (Pali)	๒๕๒๔	University of Peradeniya, Kandy, Sri Lanka

๒. ประวัติการทำงาน

- ๒.๑ อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาบาลี – สังสกฤต ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๕ – ๒๕๓๔
- ๒.๒ ผู้ช่วยเลขาธุการคณะกรรมการธุรการรังสรรค์การใช้ภาษาไทย ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๒๙ – ๒๕๓๔
- ๒.๓ ผู้ช่วยเลขาธุการฝ่ายวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๓๐ – ๒๕๓๓
- ๒.๔ ภาควิชามานุษยวิทยา สถาบันศิลปกรรม ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๓๐ – ๒๕๓๔
- ๒.๕ ประธานคณะกรรมการจิตวิทยาตามแนวพุทธ ของสำนักงานวัฒนธรรมแห่งชาติ ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๓๑ – ๒๕๓๔
- ๒.๖ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมูลนิธิพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๑ ถึงปัจจุบัน
- ๒.๗ ประธานมูลนิธิวิมุตติยาลัย ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๐ ถึงปัจจุบัน
- ๒.๘ ประธานกรรมการตรวจประเมินสถาบันศึกษาในเครือจุฬาภรณ์ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๐๐ อักษรโรมัน พ.ศ. ๒๕๔๘ ในพระราชนูปถัมภ์ สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สงฆ์มหาสังฆปรินายิก โดยสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงเป็นประธานกิตติมศักดิ์ในการพระราชทานไปยังนานาประเทศ ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๑ – ๒๕๔๘
- ๒.๙ ที่ปรึกษาในคณะที่ปรึกษาและคณะอนุกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนาด้านสังคม (e – Society) ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๔๐ – ๒๕๕๓
- ๒.๑๐ กรรมการในคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๔๐ – ๒๕๕๓
- ๒.๑๑ ประธานกลุ่มศึกษาและเผยแพร่พระไตรปิฎก ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๑ ถึงปัจจุบัน

ตำแหน่งปัจจุบัน:

ประธานหอพระไตรปิฎกนานาชาติ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๔๘ ถึงปัจจุบัน

๓. ผลงานด้านวิชาการ

๓.๑ วิทยานิพนธ์

๓.๑.๑ พุทธศาสนาในสมัยสุโขทัย. วิทยานิพนธ์ตามหลักสูตรอักษรศาสตร์มหาบัณฑิต แผนกวิชาภาษาตะวันออก บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๑๙.

A Critical Edition of the Mūlapariyāyavagga of the Majjhimanikāya - Atthakathā - Tīkā with an Introduction on the Evolution of the Methods of Exegesis.

Ph.D Thesis presented to the Department of Pali Study, Faculty of Arts, Peradeniya University, Sri Lanka, 1978.

๓.๒ หนังสือ งานวิจัย และบทความด้านภาษาและวรรณคดีบาลี

หนังสือและงานวิจัย

๓.๒.๑ ธรรมวิเคราะห์. เอกสารประกอบการสอน ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, พ.ศ. ๒๕๒๔.

๓.๒.๒ ประวัติวรรณคดีบาลีในอินเดียและลังกา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๖.

๓.๒.๓ จกุกิราชวัสดุส เจว รตนโกสินธุสส จ นครสุส ทุวสุสสตปติภูมิติกาเล อภิถติคณา: คณาถวายสุดดีเกодพระเกียรติพระบรมราชจักรีวงศ์ ในงานสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี (พุทธศักราช ๒๕๒๕).

Cakkirōjavamūsassa ceva Ratanakosindassa ca Nagarassa Dvivassasatapatiṭṭhitakōle Abhithutigāthā : Praise in Honour of the Chakri Dynasty of the Occasion of the Rattanakosin Bicentennial 1982.

จัดพิมพ์โดย สำนักเลขานุการมหาเถรสมาคม. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กรมการศาสนา, ๒๕๒๘. (เป็น ๑ ในคณะกรรมการจัดทำ)

๓.๒.๔ วิัฒนาการงานเขียนภาษาบาลีในประเทศไทย: Jarvis ดำเนิน พงษ์สวัสดิ์ สาส์น ประภาศ. กรุงเทพฯ: มูลนิธิมหามกุฏราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์, ๒๕๒๘.

- ๓.๒.๕ **วิวัฒนาการวรรณคดีบาลีสายพะสุตตันตปีฎกที่แต่งในประเทศไทย.** จัดพิมพ์โดยเงินทุน
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เฉลิมฉลองสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๓.
- ๓.๒.๖ **ไวยากรณ์บาลี :** ตามแนวกจจายนวยากรณ์ โมคคลานวยากรณ์ สักทหนีติปกรณ์.
กรุงเทพฯ : มูลนิธิมหามกุฏราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์, ๒๕๓๔.
- ๓.๒.๗ **ตายอย่างพุทธ (สาระจากมหาปรินิพทานสูตร).** กรุงเทพฯ: มูลนิธิวิมุตติยาลัย, ๒๕๔๓.
และในหนังสือ “อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพเป็นกรณีพิเศษ นางเอ็ง แซ่ตั้ง”, กรุงเทพฯ:
บริษัทศิลปสยามบรรจุภัณฑ์และการพิมพ์จำกัด, ๒๕๔๑.
- ๓.๒.๘ **โน้ม ไตรสรณคมน์.** โครงการแปลและศึกษาพระไตรปีฎก ฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี.
กรุงเทพฯ: หอพระไตรปีฎกนานาชาติ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๙.
- ๓.๒.๙ – ๑๐ พระวินัยปีฎก. และ พระสุตตันตปีฎก ที่มหิกาย.** โครงการหนังสือชุดรัตนประทีป
แห่งพระไตรปีฎก เฉลิมพระเกียรติเนื่องในมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา.
กรุงเทพฯ: หอพระไตรปีฎกนานาชาติ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๐.
- ๓.๒.๑๑ **พระสุตตันตปีฎก มัชณิมหิกาย.** โครงการหนังสือชุดรัตนประทีปแห่งพระไตรปีฎก น้อมรำลึกใน
พระกรุณาธิคุณในสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์.
กรุงเทพฯ: หอพระไตรปีฎกนานาชาติ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๑.
- ๓.๒.๑๒ **พระสุตตันตปีฎก สังยุตธนิกาย.** โครงการหนังสือชุดรัตนประทีปแห่งพระไตรปีฎก น้อมรำลึกใน
พระกรุณาธิคุณ เนื่องในวาระ ๑๐๐ ปี วันสวรรคต พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว^{๒๓}
๒๓ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๓. กรุงเทพฯ: หอพระไตรปีฎกนานาชาติ คณะอักษรศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๓.
- ๓.๒.๑๓ **พระสุตตันตปีฎก อังคุตตรธนิกาย.** โครงการหนังสือชุดรัตนประทีปแห่งพระไตรปีฎก น้อมถวาย
เป็นพระราชนกุลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิม
พระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔. กรุงเทพฯ: หอพระไตรปีฎกนานาชาติ คณะอักษร-
ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๔.
- ๓.๒.๑๔ **จักรภาพที่ปน: ลักษณะเด่น ภูมิปัญญา และคุณค่า.** ชุดโครงการวิจัย “วรรณกรรมล้านนา”
ทุนวิจัยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.). เชียงใหม่: โรงพิมพ์โซตนาพรีนท์, ๒๕๕๔.
- ๓.๒.๑๕ **มหาปีฎฐาณ ฉบับเพื่อการสาด.** จัดพิมพ์เป็นพุทธบูชา พุทธชัยันตี ๒๖๐๐ ปีแห่งการตั้สรูข้อง
พระพุทธเจ้า วิสาขบูชา ๔ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๕. กรุงเทพฯ: หอพระไตรปีฎกนานาชาติ
คณะยักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๕.
- ๓.๒.๑๖ **ประวัติการจัดพิมพ์และลักษณะเฉพาะของพระไตรปีฎกฉบับพระบาทสมเด็จพระ
จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว.** ผลงานส่วนหนึ่งของ “กลุ่มวิจัยพุทธศาสนาในภาษาและวรรณกรรม

logic” โครงการศูนย์แห่งความเป็นเลิศทางวิชาการด้านภาษา ภาษาศาสตร์ และวรรณคดี คณะอักษรศาสตร์ ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากโครงการในแผนพัฒนาวิชาการจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๕.

๓.๒.๑๗ **พระสุตตันตปิฎก ชุททกนิกาย.** โครงการหนังสือชุดรัตนประทีปแห่งพระไตรปิฎก น้อมสักการบูชาคุณพระสังฆบิดร สมเด็จพระภูมิสังฆราช สมเด็จพระสังฆราช อกลมหาสังฆปริญญา กในกลพระชั้นชา ๑๐๐ ปี ๓ ตุลาคม ๒๕๕๖ และในกลสิ้นพระชนม์ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๖. กรุงเทพฯ: หอพระไตรปิฎกนานาชาติ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๖.

บทความ

๓.๒.๑๘ “**คติเรื่องต้นพระโพธีในพุทธศาสนาฝ่ายเถรวาทและของชาวอินเดีย**” พุทธธรรม วารสารของพุทธสมาคมแห่งประเทศไทย ปีที่ ๒๙ ประจำเดือนพฤษภาคม – มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๓.

๓.๒.๑๙ “**หลักการศึกษาและปฏิบัติธรรมในกาลามัญตร**” พุทธธรรม วารสารของพุทธสมาคมแห่งประเทศไทย ปีที่ ๒๙ ประจำเดือนกันยายน - ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๓.

๓.๒.๒๐ “ **Jarvis ก็มีข้อความภาษาบาลีในประเทศไทย**” วารสารอักษรศาสตร์ ปีที่ ๑๗ ฉบับที่ ๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๔.

๓.๒.๒๑ “**วิัฒนาการวรรณคดีบาลีในประเทศไทย** สายพระสุตตันตปิฎก” วารสารราชบัณฑิตยสถาน ปีที่ ๑๔ ฉบับที่ ๔ กรกฎาคม – กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๒.

๓.๒.๒๒ “**หลักการใช้ภาษาตามแนวพุทธธรรม**” วารสารราชบัณฑิตยสถาน ปีที่ ๑๕ ฉบับที่ ๒ มกราคม – มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๓.

๓.๒.๒๓ “**ศาสนาเป็นราภูมิชีวิตไทย : ภาพฉายจากการนกรัมบาลี**” เอกสารประกอบการสอนนาทางวิชาการประจำปีของมหาวิทยาลัยในอุปถัมภ์เงินทุนจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เนลิมฉลอง สมเด็จพระเทพรัตนราชสูดฯ สยามบรมราชกุมารี จัดโดย สถาบันไทยศึกษา ฝ่ายวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ณ หอประชุมคณะวิศวกรรมศาสตร์, ๒๖ – ๒๘ มีนาคม ๒๕๓๗.

๓.๒.๒๔ “**วรรณกรรมพุทธศาสนา กับการแสวงหาคำตอบในยุคปัจจุบัน**” เอกสารประกอบการบรรยายในการประชุมทางวิชาการวรรณกรรมพุทธศาสนาในล้านนา ครั้งที่ ๑: ปริทัศน์ความรู้ในปัจจุบันและข้อเสนอสำหรับกิจกรรมในอนาคต ในโอกาสฉลอง ๓๐ ปีมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีรணรงค์เพื่อนอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย และร่วมสมโภช ๗๐๐ ปีเชียงใหม่ จัดโดย สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยความร่วมมือของ สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ภาควิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และวิทยาเขตเชียงใหม่ มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ณ ห้องประชุม ธรรมปัญญาบดี อาคารมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดสวนดอก อ.เมือง จ.เชียงใหม่, ๑๕ – ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๓๗.

๓.๒.๒๕ “วรรณคดีบาลีสายพระสุตตันตปิฎกที่แต่งในล้านนา” เอกสารประกอบป้าฐกถาดำเนินการประชุมทางวิชาการวรรณกรรมพุทธศาสนาในล้านนา ครั้งที่ ๒: องค์ความรู้วรรณกรรมสายพระสุตตันตปิฎกในมิติต่างๆ จัดโดยสถาบันวิจัยสังคม โดยการสนับสนุนของ คณะมนุษยศาสตร์ และสำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, วัดดอยแม่อี้ง อำเภอพร้าว และวัดไชยสถาน อำเภอสารภี จ.เชียงใหม่ ณ หอประชุมอาคารรวมวิจัยและบันทึกศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๕ มิถุนายน ๒๕๕๑.

๓.๒.๒๖ “บาลีศึกษาเชิงบูรณาการในสังคมไทย” เอกสารประกอบป้าฐกถาดำเนินการประชุมทางวิชาการ ในโครงการทดลองพระชนมายุ ๔ รอบ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และ ฉลอง ๔๐ ปี คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จัดโดยโครงการจัดตั้งภาควิชาภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ โดยความร่วมมือของมหาวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตล้านนา และมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่, ๑๑ – ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๗.

๓.๒.๒๗ “๑๑๒ ปี จุลจอมเกล้าบรมราชรัมย์กิมหาราช ร.ศ.๑๑๒ พระไตรปิฎกฉบับพิมพ์ชุดแรกของโลก” ป้าฐกถาหน้าพระที่นั่ง สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวง-นราธิวาสราชนครินทร์ ณ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ๓๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๗. กรุงเทพฯ: กองทุนสนับสนุนธรรมนำสุข (Dhamma Society), ๒๕๕๗. กรุงเทพฯ: กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, ๒๕๕๗. กรุงเทพฯ: ธนาคารแห่งประเทศไทย, ๒๕๕๘. จามจุรี ปีที่ ๙ ฉบับที่ ๓ กันยายน – ธันวาคม ๒๕๕๐, กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๐.

๓.๒.๒๘ “มงคลสูตรในพระสุตตันตปิฎก” **Maṅgalasutta:** พระไตรปิฎกศึกษา มงคลสูตร พระบาที อัकษรโรมัน และ จดหมายเหตุภารณ์เสด็จจากราชธานเพระไตรปิฎกอักษรโรมัน ประเภทศรีลังกา. กรุงเทพฯ: สนบนธรรมนำสุข, ๒๕๕๘.

๓.๒.๒๙ “รัตนสูตร” ๑๑๒ ปี มาตรฐานความมั่นคงแห่งคีลารมเพื่อปัญญาและสันติสุขของโลก. งานปฐมนิเทศการจาริกพระราชทานพระไตรปิฎก วังเทเวเวส์ ธนาคารแห่งประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สนบนธรรมนำสุข, ๒๕๕๘.

๓.๒.๓๐ “รัตนตตยวันทนาในวัฒนธรรมพระไตรปิฎก” บทความเสนอในโครงการ “การประชุมวิชาการและปฏิบัติธรรมเนื่องในวันวิสาขบูชา ดอกบัวบาน สารเสียงธรรม นันทบุรีศринคร่น่าน” จัดโดยสถาบันไทยศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และหอพระไตรปิฎกนานาชาติ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ร่วมกับจังหวัดน่าน ณ หอประชุมโรงเรียนวัดช้างค้ำ อำเภอเมือง จังหวัดน่าน, ๑๑ – ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๗.

๓.๒.๓๑ “จักษภาพทีปนี: ลักษณะเด่น ภูมิปัญญา และคุณค่า” วารสารอักษรศาสตร์ ฉบับความหลากรสัมภានทางภาษาและวรรณกรรม ปีที่ ๓๙ ฉบับที่ ๑ มกราคม – มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๗

หน้า ๑ – ๓๐. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๓. เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการ “คติไตรภูมิ: อิทธิพลต่อวิถีสังคมไทย” จัดโดยสำนักวาระนกรรมและประวัติศาสตร์ กรมศิลปากร ณ โรงแรมเอส.ดี.อเวนิว กรุงเทพฯ, ๒๙ – ๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๔.

๓.๒.๓๒ “คัมภีร์ชั้นมงคลวิวรรณ์ ชั้นมงคลมหาภีก้า และ ชั้นมงคลภูธากาคาถาโยชนा” บทความเสนอเนื่องในโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานนำส่งกรานต์แก่อาจารย์อาวุโสในชั้นราษฎร์ – สันสกฤต วันพุธที่ ๑๕ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๓; จัดพิมพ์ใน กตเวที ๑๐๐ ปี ศาสตราจารย์กิตติมศักดิ์ ฉลาด วุชาทิตย์ บรรณราภก ศตวัสดา ศาสตราจารย์กิตติมศักดิ์ ฉลาด วุชาทิตย์ คณะอักษรศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันพุธที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๖. กรุงเทพฯ: บริษัทอมรินทร์พรินติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), ๒๕๕๖.

๓.๒.๓๓ “พระอุปคุปต์ และ พระอุปคุตต์: สารที่แตกต่างกันในคัมภีร์สันสกฤตฝ่ายสรวาสติวा�ทิน กับคัมภีร์บาลีฝ่ายเถรวาท” บทความเสนอเนื่องในโครงการ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม พระราชทานนำส่งกรานต์แก่อาจารย์อาวุโสในชั้นราษฎร์ – สันสกฤต วันศุกร์ที่ ๑๕ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๔.

๓.๒.๓๔ “ปัจจัย ๒๔: อุปมาและการศึกษาปฏิบัติ” บทความในหนังสือปัจจัย ๒๔: อุปมาและการศึกษาปฏิบัติ จัดพิมพ์เนื่องในการอบรมประจำปีบัตรอภิธรรมบัณฑิต รุ่นที่ ๔๙/๒๕๕๕ อภิธรรมโซติกวิทยาลัย พิธีประจำปีบัตรอภิธรรมบัณฑิต ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๖ มหาวิทยาลัยมหاجุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.

๓.๒.๓๕ “การจัดเตรียมต้นฉบับพระไตรปิฎกฉบับรัชกาลที่ ๕” บทความเสนอในการประชุมวิชาการทางพระพุทธศาสนา “วิธีตรวจสอบคัมภีร์ในланให้ได้มาตรฐานสากล” โครงการจัดประชุมร่วมระหว่างหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนาศึกษา (นานาชาติ) มหาวิทยาลัยมหิดล, บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหاجุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัยและวิทยาลัยพุทธศาสนานานาชาติ วันที่ ๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๖ ณ โรงแรมเอส.ดี.อเวนิว.

๓.๒.๓๖ “A Pali Letter Sent by the Aggamahāsenāpati of Siam to the Royal Court at Kandy in 1756.”
JPTS (Journal Pali Text Society) Vol.12, 1988. pp. 185 – 212.

๓.๒.๓๗ “Pali Literature in Thailand since the 19th Century (Rattanakosin Era: 1782 – Present)”.
The paper presented in the international conference on “Theravada Buddhism: Tradition, Identity and Development” held by The Association of Theravada Buddhist Universities (ATBU), March 4 – 8, 2009 at Sitagu International Buddhist Academy Sagaing, Union of Myanmar. The Journal of The Association of Theravada Buddhist Universities (JATBU), 2009. pp. 90 – 123.

๓.๒.๓๘ “The Meditation Practice during the Dvaravati Period (6th – 9th Century A.D.)”.

The paper presented in the international conference on The 6th Bi - Annual International Conference on "Buddhist Meditation: Texts, Tradition and Practice" held by K.J. Somaiya Centre for Buddhist Studies, September 3 – 5, 2010 at Somaiya Vidyavihar, Mumbai, India.

- ๓.๒.๓๙ "Cakkavālādipanī: Its Outstanding Characteristics, Wisdom and Value". The paper presented in the international conference "31. Deutscher Orientalistentag (German Congress of Oriental Studies)" at Philipps Universität, Marburg, Germany, September 20 – 24, 2010. The travel was financially supported by the Chulalongkorn University Centenary Academic Development Project in the name of the Research Group on Buddhism in World Languages and Literature, Center of Excellence Program on Language, Linguistics and Literature, Faculty of Arts.
- ๓.๒.๔๐ "The King Chulalongkorn Edition of the Pāli Tipitaka: its History and Prominent Features". The paper presented in the international conference "Chulalongkorn International Conference of Oriental Studies (CHICOS) in Commemoration of the Centenary of King Chulalongkorn's Death" held by Center of Excellence Program on Language, Linguistics and Literature, Faculty of Arts, November 23 – 25, 2010 at Maha Chulalongkorn Building, Hall 105, Chulalongkorn University.
- ๓.๒.๔๑ "The Dissemination of King Chulalongkorn Edition of the Pāli Tipitaka". The paper presented in the Conference "Reception of Buddhism in Germany in the early 20th Century: Interaction between the East and the West" of the Seminar für Deutsche Philologie, Georg – August – Universität Göttingen, Germany, May 20 – 22, 2011. The Conference was co-organized by Universität Göttingen and Center of Excellence Program on Language, Linguistics and Literature, Faculty of Arts.

เอกสารการอบรม

๓.๒.๔๒ เอกสารโครงการอบรมชุด "ปาพีไนบทสาวดมนต์และพุทธภาษิตเพื่อความสุขแห่งชีวิตและสังคม" จัดโดยสาขาวิชาพัฒนาบุคลากร สำนักบริหารทรัพยากรมนุษย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระหว่างวันที่ ๖ สิงหาคม – ๑๒ กันยายน ๒๕๕๑ จำนวน ๑๒ ครั้ง ณ ห้องประชุมชั้น ๗ สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

๓.๒.๔๓ เอกสารโครงการอบรมชุด "การพัฒนาจิตตามหลักพระไตรปิฎก" จัดโดยสาขาวิชาพัฒนาบุคลากร สำนักบริหารทรัพยากรมนุษย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระหว่างช่วง วิสาขบูชา ถึง อาทพหนูชา วันที่ ๖ พฤษภาคม – ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๒ จำนวน ๑๐ ครั้ง ณ ห้องประชุม ๑๐๑ อาคารวิทยพัฒนา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรม "โครงการบ้านนี้มีสุข".

งานวิจัยที่กำลังดำเนินการ

๓.๒.๔ การอนุรักษ์พระไตรปีฎกฉบับรัชกาลที่ ๕ ในรูปแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์.

เป็นงานส่วนหนึ่งของกลุ่มวิจัยพุทธศาสนาในภาษาและวรรณกรรมโลก ของโครงการศูนย์แห่งความเป็นเลิศทางวิชาการด้านภาษา ภาษาศาสตร์ และวรรณคดี คณะอักษรศาสตร์ ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากโครงการในแผนพัฒนาวิชาการจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

๓.๒.๕ การเฉลิมฉลองและการเผยแพร่พระไตรปีฎกฉบับรัชกาลที่ ๕. งานวิจัยในโครงการรำลึก ๑๐๐ ปีวันสรรคตพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว สนับสนุนงบประมาณโดย คณะกรรมการกิจการโตรคณนาคมแห่งชาติ (กทช.)

๓.๓ ผลงานด้านพระพุทธศาสนา กับวัฒนธรรมประเพณี

งานวิจัย

- ๓.๓.๑ พุทธธรรมที่เป็นรากฐานสังคมไทยก่อนสมัยสุขทัยถึงก่อนเปลี่ยนแปลงการปกครอง.
กรุงเทพฯ: สถาบันไทยศึกษา และ โครงการเผยแพร่ผลงานวิจัย ฝ่ายวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, พ.ศ. ๒๕๓๕.

บทความ

- ๓.๓.๒ “uhnบธรรมเนียมประเพณี: ความเชื่อและแนวการปฏิบัติในสมัยสุขทัยถึงสมัยอยุธยาตอนกลาง”
กรุงเทพฯ: สถาบันไทยศึกษา: โครงการเผยแพร่ผลงานวิจัย ฝ่ายวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๕.
- ๓.๓.๓ “มหาชาติและประเพณีการเทคโนโลยีมหาชาติ” เอกสารประกอบการประชุมวิชาการและการเทคโนโลยีมหาชาติ ณ ธรรมสถาน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, พ.ศ. ๒๕๒๔.
- ๓.๓.๔ “ประวัติวันมาฆบูชา” วารสารพุทธธรรม ปีที่ ๓๐ ประจำเดือนเมษายน, พ.ศ. ๒๕๒๔.
- ๓.๓.๕ “พุทธศาสนาสมัยอยุธยา” บทความเสนอในการจัดสัมมนาทางวิชาการเรื่อง “กรุงศรีอยุธยา: อุปอารยธรรมไทย” จัดโดย ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา สถาบันไทยศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, วิทยาลัยครุประนคศรีอยุธยา ณ จวนผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. ๒๒ – ๒๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๓.
- ๓.๓.๖ “เพลงปีพاتهاรในเทคโนโลยีมหาชาติ” และ “การปฏิบัติธรรมในระหว่างการเทคโนโลยีมหาชาติ” หนังสือที่ระลึกงานเทคโนโลยีมหาชาติ เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว วันศุกร์ที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๖ ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดโดยโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม สนับสนุนโดยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: บริษัทบพิธการพิมพ์ จำกัด, ๒๕๔๗.

- ๓.๓.๗ “วัฒนธรรมพระไตรปิฎกในวรรณคดีไตรภูมิ” บทความเสนอในการสัมมนาทางวิชาการ วัฒนธรรมในวรรณคดีไตรภูมิ จัดโดย สถาบันไทยศึกษา ร่วมกับ หอพระไตรปิฎกนานาชาติ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, พ.ศ. ๒๕๕๗.
- ๓.๓.๘ “การสวดพระบิตรตามการสังคายนาสวดมนต์ในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย” บทความเสนอในกิจกรรมสัปดาห์วิสาขบูชา จัดโดยสถาบันไทยศึกษา ร่วมกับหอพระไตรปิฎกนานาชาติ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ณ ห้องประชุม ๑๑๑ อาคารมหาจุฬาลงกรณ์, ๑๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๗.

เอกสารการอบรม

- ๓.๓.๙ “เอกสารโครงการอบรมสัมมนาหลักสูตรพระไตรปิฎกกับวิถีชีวิต” โครงการพัฒนาองค์กรเครือข่ายคุณธรรม (ต้นแบบ) ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมชุมชน กรณีศึกษาชุมชนจังหวัดหน่าน ส่งเสริมการสืบทอดศาสนาพยาทธิของชุมชน. กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนาคุณธรรม-จริยธรรม กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม, ๒๕๕๐.
- ๓.๓.๑๐ “เอกสารโครงการอบรมสัมมนาการสวดพระบิตรตามการสังคายนาสวดมนต์ในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย” โครงการพัฒนาองค์กรเครือข่ายคุณธรรม (ต้นแบบ) ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมชุมชน กรณีศึกษาชุมชนอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม. กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม, ๒๕๕๑.

๓.๔ ผลงานด้านพระพุทธศาสนา กับการพัฒนาสังคม

หนังสือและงานวิจัย

- ๓.๔.๑ การประยุกต์หลักพุทธธรรมมาใช้ในการพัฒนาชาวชนบท. งานวิจัยทุนรัชดาภิเษกสมโภช. กรุงเทพฯ: ฝ่ายวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, พ.ศ. ๒๕๕๕.
- ๓.๔.๒ จิตวิทยาตามแนวพุทธศาสนา. จัดพิมพ์โดย คณะอนุกรรมการดำเนินการศึกษาและกำหนดหลักวิชาการจิตวิทยาตามแนวพุทธศาสนา สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, พ.ศ. ๒๕๓๐. (เป็นประธานคณะอนุกรรมการ).
- ๓.๔.๓ สิ่งแวดล้อมกับชีวิตในพุทธธรรม. กรุงเทพฯ: มูลนิธิวิมุตติยาลัย, พ.ศ. ๒๕๕๒.
- ๓.๔.๔ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ใต้ร่มพระบารมีพระบรมธรรมิกมหาราชา. อาจารย์แม่ชีวิมุตติยา (รองศาสตราจารย์ ดร.สุภาพรรณ ณ บางซ่าง) เป็นผู้เรียบเรียงโดยบูรณาการจากบทความ ๔๑ บทความของทุกคณะและสถาบันของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในหัวข้อชื่อ “การพัฒนาใน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวตามหลักนิยาม ๕ ในพระพุทธศาสนา". จัดพิมพ์เนื่องในโอกาสฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, พ.ศ. ๒๕๕๐.

บทความ

- ๓.๔.๕ “ธรรมทัย การพัฒนาชุมชนโดยใช้ธรรม” บทสัมภาษณ์ใน วารสารปฏิญญา ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๑๕๐ ๒๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๔.
- ๓.๔.๖ “การวิจัยเพื่อพัฒนาสังคมไทย: แนวพุทธ” วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร ฉบับการวิจัยเพื่อพัฒนาสังคมไทย ฉบับที่ ๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๑ – พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๒. และในเอกสารการประชุมสัมมนาทางวิชาการการวิจัย จัดโดยศูนย์วิจัยมหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๗ – ๒๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๐.
- ๓.๔.๗ “*The Role of Buddhism in Conservation and Development in Thai Society: The Case of Mae Soi Valley.*” The paper presented in the 4th International Conference on Thai Studies, Kunming, May 11 – 13, 1990.
- ๓.๔.๘ “***The Tipitaka Answer to Today's Dual Extreme***”, A plenary address at the International Conference on Religion and Globalization delivered on Wednesday 30th, July 2003 at Payup University, Chiang Mai, to special guests from 23 countries.

๓.๕ ผลงานด้านพระพุทธศาสนา กับ การปฏิบัติ

หนังสือ

- ๓.๕.๑ ยุวพุทธตอนชีวิตใหม่. กรุงเทพฯ: ยุวพุทธิกสมาคมแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์, พ.ศ. ๒๕๕๗.
- ๓.๕.๒ กว่าจะซึ้งถึงหัวใจพระพุทธศาสนา. ผลงานได้รับรางวัล “การจัดประกวดบทความธรรมะสำหรับประชาชนทั่วไป เรื่อง หัวใจพระพุทธศาสนา” จัดโดยเครือซีเมนต์ไทย พ.ศ. ๒๕๕๗. กรุงเทพฯ: บริษัท ออมรินทร์ พรินติ้ง กรุ๊ฟ จำกัด, ๒๕๓๐.
- ๓.๕.๓ อริยอุบາสิกา. กรุงเทพฯ: มูลนิธิวิมุตติยาลัย, พ.ศ. ๒๕๕๒.
- ๓.๕.๔ สู่ชีวิตเนกขัมมะ. กรุงเทพฯ: มูลนิธิวิมุตติยาลัย, พ.ศ. ๒๕๕๒.

๓.๖ ผลงานด้านอื่น ๆ

หนังสือและงานวิจัย

- ๓.๖.๑ การใช้ภาษาในการตั้งชื่อของคนไทย. งานวิจัยทุนวิจัยเพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสิทธิภาพทางวิชาการ ฝ่ายวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เนื่องในโอกาสฉลอง ๗๐๐ ปี ลายสือไทย. กรุงเทพฯ: ฝ่ายวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, พ.ศ. ๒๕๒๗.
- ๓.๖.๒ จรัส สุวรรณเวลา สุภาพรรณ ณ บางช้าง และคนอื่นๆ. บนเส้นทางสู่มหาวิทยาลัยวิจัย. กรุงเทพฯ: ฝ่ายวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๘.
- ๓.๖.๓ สุภาพรรณ ณ บางช้าง ... และคนอื่น ๆ. การพัฒนาองค์กรชุมชนจังหวัดฉะเชิงเทรา. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการปฏิบัติการกิจกรรมการวิจัยเพื่อการพัฒนาชนบท ฝ่ายวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, พ.ศ. ๒๕๓๑.
- ๓.๖.๔ ขับธรรมเนียมประเพณี: ความเชื่อและแนวปฏิบัติในสมัยสุโขทัยถึงอยุธยาตอนกลาง. กรุงเทพฯ: สถาบันไทยศึกษา ฝ่ายวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, พ.ศ. ๒๕๓๕.
- ๓.๖.๕ **The Inscription of King Ramkamhaeng the Great.** Edited by Chulalongkorn University on the 700th Anniversary of the Thai Alphabet, 1984. (เป็น ๑ ในคณะกรรมการจัดทำ)

บทความ

- ๓.๖.๖ “สังคมของไทยสมัยรัชกาลที่ ๑ – ๔” เรียนความฉบับที่ได้รับรางวัลเงินทุนภูมิพล (รางวัลเงินทุนภูมิพลประจำปีการศึกษา พ.ศ. ๒๕๑๒ ขณะเป็นนิสิตคณะอักษรศาสตร์ปีที่ ๒). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๑.
- ๓.๖.๗ “การใช้ภาษาในการตั้งชื่อของคนไทย” วารสารการศึกษาต่อเนื่อง จุฬาลงกรณ์-มหาวิทยาลัย ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๖.
- ๓.๖.๘ “วรรณคดีกับคุณธรรม” เอกสารประกอบการสอนคหบศิวารรณคดีทัศนา คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๑.
- ๓.๖.๙ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง: คุณค่า ความหมาย และการนำมาปฏิบัติ” ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ลำดับที่ ๑ “พอเพียง โลกเย็น” การประชุมวิชาการระดับชาติขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ครั้งที่ ๑ วันที่ ๒๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๓. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๓.
- ๓.๖.๑๐ “การคิด ภาษา คุณธรรม” ร้อยปีสีศาสตราจารย์ บรรณารักษ์ร้อยปีสีศาสตราจารย์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๓๕. กรุงเทพฯ: บริษัท คอนเซ็ปท์พรินท์ จำกัด, ๒๕๓๕.

๔. นิทรรศการ

- ๔.๑ นิทรรศการ ใต้ร่มพระบารมีพระบรมธรรมมิกมหาราชา. อาจารย์แม่ชีวิมุตติยา (รองศาสตราจารย์ ดร.สุภาพรรณ ณ บางซัง) และคณะ เป็นผู้เรียบเรียงโดยบูรณาการจากบทความ ๔๑ บทความของทุกคณะและสถาบันของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในหัวข้อชื่อ “การพัฒนาในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวตามหลักนิยาม ๕ ในพระพุทธศาสนา” จัดแสดงเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี ณ อาคารมหาจุฬาลงกรณ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตลอดเดือนมิถุนายน ๒๕๕๗.
- ๔.๒ นิทรรศการ พระพุทธชัยมงคลคคลาถา (คณาพาหุง): การแก้ปัญหาด้วยสันติวิธี ท่ามกลางเหตุการณ์วิกฤติ กิจกรรมร่วมกับนักศึกษามหาวิชิรเมืองตรี อภิธรรมโชติกะวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จัดแสดง ณ ห้องสนามหลวง เนื่องในสัปดาห์วิสาขบูชา พ.ศ. ๒๕๕๓ และ พ.ศ. ๒๕๕๔.
- ๔.๓ นิทรรศการ พุทธชินหอกิสัมโพธิ์กิจการ: ลำดับก้าลแห่งการตรัสรู้ถึงชัยชนะของพระพุทธเจ้า จัดทำเนื่องในโอกาสพุทธชัยันต์ ๒๖๐๐ ปีแห่งการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า กิจกรรมร่วมกับนักศึกษามหาวิชิรเมืองเอก อภิธรรมโชติกะวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จัดแสดง ณ ห้องสนามหลวง เนื่องในสัปดาห์วิสาขบูชา พ.ศ. ๒๕๕๔.
- ๔.๔ นิทรรศการ เสาหลักแห่งปัญญา สืบราชมรรค พัฒนาแผ่นดิน “ตามรอยเศรษฐกิจพอเพียง” นิทรรศการส่วนกลางของงาน “จุฬาวิชาการ ๕๕” จัดแสดง ณ ศาลาพระเกี้ยว ระหว่างวันที่ ๑๔ – ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๕๕.

หมายเหตุ:

กระทรวงมหาดไทย และกรุงเทพมหานคร ได้นำเนื้อหาเรื่อง “๑๑๒ ปี ฉุลจอมเกล้าบรมธรรมมิกมหาราช ร.ศ. ๑๑๒ พระไตรปิฎกฉบับพิมพ์ชุดแรกของโลก” ปาฐกถาหน้าพระที่นั่ง สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงราชบัตรราชนคินทร์ ณ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ๓๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ ไปจัดทำเป็นนิทรรศการแสดง ณ ห้องสนามหลวง เนื่องในสัปดาห์วิสาขบูชา พ.ศ. ๒๕๕๕ นับเป็นนิทรรศการที่ดีที่สุดในงานสัปดาห์วิสาขบูชา ณ ห้องสนามหลวง เนื่องในโอกาสพุทธชัยันต์ ๒๖๐๐ ปีแห่งการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า.

๕. สื่อสารสนเทศ

จัดทำสื่อสารสนเทศเรื่องที่เกี่ยวเนื่องกับพระไตรปิฎกเพื่อใช้ในการเรียนการสอนและการบรรยายระหว่าง พ.ศ. ๒๕๖๘ – ๒๕๖๙ ในนามหอพระไตรปิฎกนานาชาติ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รวมจำนวน ๙๒ ชุด

๕.๑ E – Learning วิชา “พระไตรปิฎกกับวิถีชีวิต” (Tipitaka and Ways of Life)

ชุดที่	หัวข้อ
๑	พระไตรปิฎก: ประทีปแก้วแห่งเอเชีย
๒	ปัญญาแห่งการสืบสานพระไตรปิฎกในชุมพูทวีป
๓	ปัญญาแห่งการสืบสานพระไตรปิฎกในลังกาและสุวรรณภูมิ
๔	บทโน้ม: บทนэмสการในเบื้องต้นของพระไตรปิฎก
๕	พระวินัยปิฎก
๖	พระสุตตันตปิฎก ทีชนิกาย
๗	พระสุตตันตปิฎก มัชฌิมนิกาย
๘	พระสุตตันตปิฎก สังยุต尼克าย และองคุตตันนิกาย

ชุดที่	หัวข้อ
๙	พระสุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย: บทไตรสรณคมน์
๑๐	มงคลสูตร และจักร ๔ แห่งชีวิต
๑๑	พระสุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย: เมตตาสูตร
๑๒	พระอภิธรรมปิฎก: คัมภีร์ธรรมสังคณี
๑๓	วัฒนธรรมพระไตรปิฎก: ไม่ปริตรกับนิยาม ๕
๑๔	บูรณาการพระไตรปิฎกสู่สังคม: การพัฒนาตามพระราชดำริใน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
๑๕	ธรรมาจาพระไตรปิฎกใน ส.ค.ส. พระราชทาน

๕.๒ โครงการอบรม “บაสีในบทสาดมนต์และพุทธภาษิตเพื่อความสุขแห่งชีวิตและสังคม”

จัดโดยสายงานพัฒนาบุคลากร สำนักบริหารทรัพยากรมนุษย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระหว่างวันที่ ๖ สิงหาคม – ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑ จำนวน ๑๒ ครั้ง ณ ห้องประชุมชั้น ๗ สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชุดที่	หัวข้อ
๑	บ้าพี: ความหมายและคุณค่าต่อชีวิตและสังคม
๒	ลักษณะพื้นฐานของภาษาบ้าพี
๓	บ้าพีในบทไตรสารนคมน์
๔	บ้าพีในบทโนเมและบทสรรเสริญพระรัตนตรัย
๕	จริต ๖
๖	บ้าพีในบทสาดว่าด้วยพระมหาวิหาร / อับปมัญญา
๗	บ้าพีในเมตตาสูตร
๘	ปัญญาณแห่งการสืบทอดพระไตรปิฎก ในอินเดีย
๙	ปัญญาณแห่งการสืบทอดพระไตรปิฎก ในลังกา
๑๐	ปัญญาณแห่งการสืบทอดพระไตรปิฎก ในสุวรรณภูมิ

ชุดที่	หัวข้อ
๑๑	บ้าพีในพระวันยปีฎก
๑๒	บ้าพีในพระสูตตันตบิฎก ทีชนนิกาย ตอนที่ ๑
๑๓	บ้าพีในพระสูตตันตบิฎก ทีชนนิกาย ตอนที่ ๒
๑๔	บ้าพีในพระสูตตันตบิฎก ทีชนนิกาย ตอนที่ ๓
๑๕	บ้าพีในพระสูตตันตบิฎก มัชฌิมนิกาย ตอนที่ ๑
๑๖	บ้าพีในพระสูตตันตบิฎก มัชฌิมนิกาย ตอนที่ ๒
๑๗	บ้าพีในพระสูตตันตบิฎก มัชฌิมนิกาย ตอนที่ ๓
๑๘	บ้าพีในมงคลสูตร

๕.๓ โครงการอบรม “การพัฒนาจิตตามหลักพระไตรปิฎก”

จัดโดยสายงานพัฒนาบุคลากร สำนักบริหารทรัพยากรัฐมนตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระหว่างช่วงวิสาขบูชา ถึง อาทิตย์หนึ่ง วันที่ ๖ พฤษภาคม – ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๒ จำนวน ๑๐ ครั้ง ณ ห้องประชุม ๑๐๑ อาคารวิทยพัฒนา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรม “โครงการบ้านนี้มีสุข”

ชุดที่	หัวข้อ
๑	ความเป็นมาและโครงสร้างทฤษฎตรสูตร
๒	ความไม่ประมาทในกุศลธรรม
๓	กุศลเจตสิก – อกุศลเจตสิก
๔	อกุศลธรรมในทฤษฎตรสูตร
๕	บุพภาคของการพัฒนาจิต
๖	ความเพียร
๗	ธรรมที่เป็นบทสรุปของมาติกา ๑ ธรรมมีอุปการะมาก

ชุดที่	หัวข้อ
๙	เตรียมตัวเข้าสู่การพัฒนาจิต
๑๐	จิตวิสุทธิ
๑๑	ทิฏฐิวิสุทธิ กังขาวิตรณวิสุทธิ
๑๒	มัคความคิดญาณทัสสนวิสุทธิ ปฏิปทาญาณทัสสนวิสุทธิ
๑๓	นิโรธสัจจ์

๕.๔ ค่าทางใจศชาติ

พระชาติที่ ๑	พระเตมีร์	ทรงบำเพ็ญเนกขัมมบารมี คือ การอออกจากภัย
พระชาติที่ ๒	พระมหาชนก	ทรงบำเพ็ญวิริยบารมี คือ ความเพียร
พระชาติที่ ๓	พระสุวรรณสาม	ทรงบำเพ็ญเมตตาบารมี คือ การแฝ่ไมตรีจิตประถานาให้สัตว์ทั้งปวงเป็นสุข
พระชาติที่ ๔	พระเนมิราช	ทรงบำเพ็ญอธิปัญญาบารมี คือ ความตั้งใจมั่นคง
พระชาติที่ ๕	พระมหосัต	ทรงบำเพ็ญปัญญาบารมี คือ ความรู้ทั่วถึงในสิ่งที่ควรรู้
พระชาติที่ ๖	พระภูริทัต	ทรงบำเพ็ญศีลบารมี คือ การประพฤติความสุจริตทางกายวาจา
พระชาติที่ ๗	พระจันทกุมาร	ทรงบำเพ็ญขันติบารมี คือ ความอดทน
พระชาติที่ ๘	พระนาพรพرحم	ทรงบำเพ็ญอุเบกขابารมี คือ การวางแผนในสัตว์ทั้งหลาย
พระชาติที่ ๙	พระวิชรบันฑิต	ทรงบำเพ็ญสัจจบารมี คือ การรักษาคำสัตย์
พระชาติที่ ๑๐	พระเวสสันดร	ทรงบำเพ็ญทานบารมี คือ การบริจาคทาน

๕.๕ บทสรุป

ชุดที่	หัวข้อ
๑	บทโนม ไตรสรณคมน์
๒	บทอานิสงส์ไตรสรณคมน์
๓	บทถวายตนแด่พระรัตนตรัย
๔	รัตนสูตร
๕	ชินบัญชร
๖	บทสรรสิริภัยการตรัสรู้
๗	พาหุ่งทำนองสวัสดแบบบีเบต
๘	เมตตาสูตร
๙	ขันธปริตร
๑๐	แผ่นพรหมวิหาร
๑๑	บทโยธัมโนจวินโยจ

ชุดที่	หัวข้อ
๑๒	บทวนโยสังวรัตถายะ
๑๓	บทพระวินัยเป็นอายุของพระพุทธศาสนา
๑๔	บทโนปุพพัง
๑๕	บทเยน้มมา
๑๖	บททุกขอริยสัจ
๑๗	บทกัมมนา
๑๘	บทอตีตัง
๑๙	บทอัตตสรณฯ
๒๐	กาลามสูตร
๒๑	บทหลักตัดสินความถูกต้อง
๒๒	บทธรรมนคร

**๕.๖ สื่อสารสนเทศประกอบการสอนวิชาการศึกษาทั่วไป วิชาของคณะ/สถาบันต่าง ๆ
การบรรยาย และการประชุมวิชาการ**

ชุดที่	หัวข้อ
๑	การทำงานอย่างมีความสุข โดยสมดุลระหว่างชีวิตกับงาน
๒	ปัญญาและวิชชา ความหมายแท้จริงจากพระไตรปิฎก
๓	กระบวนการพัฒนาจิตใจ จากภาวะอวิชาสู่ปัญญา

ชุดที่	หัวข้อ
๔	การพัฒนาบุคลิกภาพภายใน/การรู้จักตนเอง
๕	ธรรมชาติดีกับการพัฒนาชีวิต
๖	รัมมาตา
๗	ปัญญาภิชีคิด
๘	คุณค่าก้มมสกตาญาณ
๙	พระพุทธศาสนา กับนักกฎหมาย
๑๐	วรรณคดีกับคุณธรรม

ชุดที่	หัวข้อ
๑๑	"Pali Literature in Thailand since the 19th Century (Rattanakosin Era: 1782 – Present)" presented in the international conference on "Theravada Buddhism: Tradition, Identity and Development" held by The Association of Theravada Buddhist Universities (ATBU), March 4 – 8, 2009 at Sitagu International Buddhist Academy Sagaing, Union of Myanmar.
๑๒	"The Meditation Practice during the Dvaravati Period (6th – 9th Century A.D.)" presented in the international conference on The 6th Bi - Annual International Conference on "Buddhist Meditation: Texts, Tradition and Practice" held by K.J. Somaiya Centre for Buddhist Studies, September 3 – 5, 2010 at Somaiya Vidyavihar, Mumbai, India.
๑๓	"Cakkavāladīpanī: Its Outstanding Characteristics, Wisdom and Value" presented in the international conference "31. Deutscher Orientalistentag (German Congress of Oriental Studies)" at Philipps Universität, Marburg, Germany, September 20 – 24, 2010. The travel was financially supported by the Chulalongkorn University Centenary Academic Development Project in the name of the Research Group on Buddhism in World Languages and Literature, Center of Excellence Program on Language, Linguistics and Literature, Faculty of Arts.
๑๔	"The King Chulalongkorn Edition of the Pāli Tipiṭaka: its History and Prominent Features" presented in the international conference "Chulalongkorn International Conference of Oriental Studies (CHICOS) in Commemoration of the Centenary of King Chulalongkorn's Death" held by Center of Excellence Program on Language, Linguistics and Literature, Faculty of Arts, November 23 – 25, 2010 at Maha Chulalongkorn Building, Hall 105, Chulalongkorn University.
๑๕	"The Dissemination of King Chulalongkorn Edition of the Pāli Tipiṭaka" presented in the Conference "Reception of Buddhism in Germany in the early 20th Century: Interaction between the East and the West" of the Seminar für Deutsche Philologie, Georg – August – Universität Göttingen, Germany, May 20 – 22, 2011. The Conference was co-organized by Universität Göttingen and Center of Excellence Program on Language, Linguistics and Literature, Faculty of Arts.

สรุปผลงานทางวิชาการ		
หนังสือและงานวิจัย	๓๒	เรื่อง
บทความ	๔๒	เรื่อง
เอกสารการอบรม	๔	ชุด
นิทรรศการ	๔	เรื่อง
สื่อสารสนเทศ	๙๒	ชุด
รวม	๑๗๔	เรื่อง/ชุด

๖. รายการเผยแพร่ทางวิทยุแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๖.๑	กำลังใจจากหอพระไตรปิฎกนานาชาติ	ออกอากาศวันอาทิตย์ เว้นอาทิตย์สุดท้ายของเดือน เวลา ๘.๐๐ – ๘.๒๐ น. ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๕๗ รวม ๒๕๒ ครั้ง
๖.๒	ศาสنسร้างสูญ	ออกอากาศทุกวันอาทิตย์ เวลา ๘.๐๐ – ๘.๑๕ น. ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๕๔ – ปัจจุบัน รวม ๑๒๔ ครั้ง
๖.๓	สยามสติ	ออกอากาศทุกวันศุกร์ เวลา ๑๐.๐๐ – ๑๐.๓๐ น. ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๕๓ – ปัจจุบัน รวม ๑๗๖ ครั้ง

๗. รางวัลที่ได้รับ

- ๗.๑ ได้รับพระราชทานรางวัล “เส้าเสมาธรรมจักร” ประจำปี ๒๕๕๑ จาก สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในฐานะผู้ทำคุณประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนาด้านการสร้างสรรค์ผลงานวิชาการที่ดีเด่นและเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมการศึกษาพระพุทธศาสนาแก่พระภิกษุสงฆ์ นักวิชาการ และประชาชนทั่วไป.
- ๗.๒ ปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชาพระพุทธศาสนา จากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๕๔.
- ๗.๓ รางวัลผลงานวิจัยดีเด่น สาขาปรัชญา ประจำปี ๒๕๕๔ ของสภาวิจัยแห่งชาติ จากการผลงานวิจัยเรื่อง “จักษณะเด่น ภูมิปัญญา และคุณค่า”.
- ๗.๔ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็น ผู้มีคุณปการต่อการใช้ภาษาไทย เนื่องในวันภาษาไทยแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๕๖
- ๗.๕ ได้รับมอบ “ตราดาวอร์ด” (Tara Award) จากเสถียรธรรมสถาน เป็นรางวัลเชิดชูเกียรติแด่ผู้บำเพ็ญประโยชน์ มีคุณธรรม เป็นต้นแบบการใช้ชีวิตที่ดีงาม และทำงานเกื้อกูลเสียสละเพื่อสังคมประเทศไทย มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ชัดเจน เมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๖ ณ เสถียรธรรมสถาน